

מגדר ובריאות

סמינר מחקר

290.2814

פרופ' דפנה כרמלי

משתתפי הסמינר ייבחרו סוגיות הקשורות לבריאות וייבחנו אותן באופן ביקורתי מתוך זיקה לזהותם המגדרית של הפרטים והאוכלוסיות הנדונים. במרכז הסמינר יעמדו נושאים כמו: חלוקת תפקידים מגדרית במשפחה והשלכותיה הבריאותיות, הבדלים מגדריים לאורך שלבי החיים, היבטים מגדריים של מיקום מעמדי, היבטים מגדריים של זקנה והזדקנות, הכללה והדרה חברתית מנקודת מבט מגדרית. התופעות שתיבחרנה יידונו במסגרת ההקשר החברתי-כלכלי-תרבותי הרחב בו הן מתרחשות ומתוך התייחסות למאפיינים ייחודיים של המגזר החרדי ושל המציאות הישראלית.

מטרות הסמינר:

- התנסות במחקר אמפירי מלא
- פיתוח מיומנויות מחקר
- העמקת הידע בנושא ספציפי בתחום מגדר ובריאות
- פיתוח תובנה ביחס לגורמים היוצרים זיקות מסוגים שונים בין מגדר לבין בריאות וביחס להשלכותיהם
- פיתוח חשיבה ביקורתית ויכולת ליישמה בהקשרים שונים

מתכונת ויעדים מתודולוגיים:

מבחינה מתודולוגית מטרת הסמינר היא התנסות במחקר אמפירי, כשכל סטודנט משלים מהלך מחקרי שלם. השלבים העיקריים במהלך זה הינם:

- בחירת נושא וגיבושו כשאלת מחקר
- סקירת ספרות מקצועית
- תכנון מערך מחקר
- כתיבת הצעת מחקר
- ביצוע המחקר
- ניתוח הממצאים
- הצגה בעל פה של המחקר
- כתיבת סיכום אנליטי של התהליך במתכונת של עבודה סמינריונית

מבנה ודרישות הסמינר

- **השתתפות חובה** במפגשי המליאה ובהצגות בעל-פה, שייערכו בעיקר בתחילת הקורס ולקראת סופו וכן במפגשי הייעוץ עם המנחה לפי תיאום מראש. השתתפות מחייבת מצלמה פתוחה (10%).
- **הגשת הצעת מחקר** (רשות) - ההצעה תכלול סקירת ספרות של הנושא הנחקר, המתבססת על ספרות תיאורטית ומחקרית רלוונטית ועדכנית. הסקירה תהווה בסיס לשאלות המחקר. ההצעה תוגש בכתב עד סוף הסמסטר הראשון. יש לצרף רשימת מקורות כנדרש לפי כללי ציטוט מקובלים (למשל APA).
- סקירת הספרות תכלול לפחות 12 מאמרים עדכניים ממקורות בני-שיפוט, מתוכם, לפחות שישה באנגלית. מתכונת מוצעת להצעת המחקר:
- הצגת שאלת המחקר והרציונאל לבחירתה, כלומר: למה השאלה מעניינת
- סקירת ספרות ראשונית
- הצגה ראשונית של שדה המחקר והאוכלוסייה הנחקרת והרציונאל להתמקדות באוכלוסייה זו
- שיטת המחקר והרציונאל לבחירתה
- ממצאים ראשוניים, אם קיימים
- **הגשת רפרט סיום** (20% מהציון). הרפרטים, בהיקף של 20-25 דקות, יוגשו לקראת סוף סמסטר ב'. מתכונת מוצעת למבנה הרפרט, שתהווה בסיס גם לעבודה הסמינריונית:
- שאלת המחקר והרציונאל לבחירת הנושא
- סקירת ספרות
- תיאור השדה והאוכלוסייה הנחקרת והרציונאל למיקוד זה
- שיטת המחקר והרציונאל לבחירתה
- ממצאי המחקר
- סיכום ודיון: הסבר הממצאים
- מגבלות המחקר
- כיוונים אפשריים להרחבת המחקר

עבודה סמינריונית (70%). העבודה תוגש במתכונת של מאמר מדעית, כפי שפורטה בסעיף הקודם. במידת הצורך, ניתן לשנות מבנה בסיסי זה ולהתאימו למחקר הספציפי, על פי לשיקול דעתו של כל צוות. יש לנמק שינויים בגוף העבודה או בנספח. בעבודה המלאה, ייכללו, בסוף העבודה, רשימת מקורות ונספחים (ר' פירוט להלן).

- בתחילת העבודה יוצג דף שער ועליו הפרטים הבאים: נושא העבודה, המגישים (שמות מלאים ותעודות זהות), שם המרצה, תאריך ההגשה ומספר המלים בעבודה (כולל רשימה ביבליוגרפית אך לא כולל נספחים). אחרי דף השער יופיע תוכן עניינים.
- יש לערוך את העבודה בהדפסה ברווח כפול (גופן גודל 12, שוליים של 2.5 ס"מ מארבעת צדיו של הטקסט הכתוב). היקף העבודה – עד 5,000 מלים (כולל רשימה ביבליוגרפית אך לא כולל נספחים). חשוב: אנא זכרו לציין מספרי עמודים!
- **אזכורים ביבליוגרפיים** וציטוטים בתוך הטקסט, כמו-גם רשימת המקורות, יירשמו באופן שיטתי ומסודר (הנוסח הספציפי נתון לבחירתכם, אך עליו להיות שיטתי ומדוייק. במידת הצורך, אפשר לחלק את הרשימה הביבליוגרפית לשני חלקים: (1) הרשימה העיקרית, אשר תכלול חומר אקדמי (ספרים מקצועיים וכתבי-עת עם שיפוט); (2) מקורות שאינם אקדמיים, אך רלבנטיים לנושא הנחקר (למשל, מאמרים מעתונות פופולרית שסייעו בתיאור האקלים החברתי בשדה, פורומים באינטרנט, כתבים מסורתיים).
- **נספחים:** ניתן לצרף לעבודה נספחים מעשירים כמו: כלי המחקר, מכתבי פניה לשירותים רפואיים או חברתיים, מכתבי פניה למשתתפים במחקר, תמלילי ראיונות, צילומים, וכן טקסטים שונים כגון: חומר ארכיוני או פרסומי - שנותחו בגוף העבודה. לחומרים מסוג זה ערך רב בהמחשת הטענות. מומלץ להוסיף!
- הסמינר יבוצע בזוגות או שלשות. לביצוע בהרכב קבוצה אחר יש לקבל אישור מהמנחה.
- העבודה תוגש במהלך יוני 2021. מועד מדוייק יימסר בהמשך. שימו לב, לא תהיה אפשרות לדחייה של מועד ההגשה בשל אילוצי לוח הזמנים של הבחינה הממשלתית.

קריטריונים להערכת העבודה:

- מידת העניין והמקוריות של השאלה
- היקפה של סקירת הספרות ועדכנות החומר
- מידת הקוהרנטיות של העבודה
- התאמת כלי המחקר והניתוח להשערות ולנושא הנחקר
- יכולת אבחנה והפקת נתונים באמצעות שיטות המחקר שנבחרו ויושמו
- רמת הדיוק והעידון של שימוש במושגים תיאורטיים
- מידת האינטגרציה של החומר האמפירי עם הרקע התיאורטי
- התייחסות וקישור לסוגיות מרכזיות בתחומים התיאורטיים הכלליים של התופעות הנדונות
- רמת המורכבות וההיקף האנליטי של ההסבר המוצע לתופעות שנדונו בעבודה
- מקוריות ויצירתיות אנליטית
- כתיבה לפי כללים ועקרונות מדעיים

תכנית הסמינר

סמסטר א':

- שבוע 1: הכרות, הצגת נושא ומתכונת הסמינר
- שבוע 2: רקע והדגמות
- שבוע 3-5: פירוט הדרישות והגדרת נושאים ושדות מחקר לכל צוות מחקר (2-3 סטודנטים). עם הגדרת הנושא ייקבעו מועדים ליעוץ פרטני לכל צוות. והערה אישית: הסמינר הוא הזדמנות נדירה יחסית להעמיק בבחינה של נושא הקרוב ללבך. נצלו אותה 😊
- שבוע 6-13: ייעוץ פרטני + איסוף חומר ביבליוגרפי ואמפירי והכנת הצעת המחקר.

סמסטר ב':

- שבוע 1: החזרת הצעות המחקר והמשך ההדרכה הפרטנית לאור הידע והממצאים המצטברים.
- שבוע 2-10: המשך ההדרכה הפרטנית לאור הידע והממצאים המצטברים.
- שבוע 11-12: הגשת רפרטים בעל פה. ההשתתפות בשעורים אלה היא חובה לכל משתתפי הסמינר.
- שבוע 13: הדרכה פרטנית לקראת סיום המחקר.
- שבוע 14: פגישת סיכום: מה למדנו על מגדר ובריאות ועל יתרונותיהן ומגבלותיהן של שיטות המחקר בהן השתמשנו.

עבודה פוריה ומהנה !!